

**Het Verband tussen Hechting en Relatiekwaliteit in Partnerrelaties: De Rol van de
Vervulling van Psychologische Basisbehoeften**

Leonie Schiff

Studentnummer: s4026012

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Supervisor: (prof.) (dr(s).) Dick Barelds

Tweede beoordelaar: (prof.) (dr(s).) Saskia Kunnen

In samenwerking met: Lily Andela, Maaïke Dorenbos, Boris Manting, Anne Meijer en Ivana

Pisano

2 juli 2023

The Relationship between Attachment and Relationship Quality in Partner Relationships: The Role of the Fulfillment of Basic Psychological Needs

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between attachment styles and relationship quality in people in an intimate relationship, where the fulfillment of basic psychological needs serves as a mediator. The research focuses on the secure and the fearful attachment styles, as well as the fulfillment of the basic psychological needs for autonomy, relatedness and competence. Based on previous research, a secure attachment style was expected to be positively related to relationship quality and a fearful attachment style to be negatively related to relationship quality. The relationship between attachment styles and relationship quality was also expected to be mediated by the fulfillment of basic psychological needs. A total of 151 participants between the ages of 19 and 73 completed an online questionnaire on attachment styles, relationship quality, and the fulfillment of basic psychological needs. The results confirmed that a secure (positive) and a fearful (negative) attachment style were associated with relationship quality. The results were also in line with the expectation that the relationship between attachment styles and relationship quality is explained by the fulfillment of basic psychological needs. These conclusions have implications for the development of interventions to prevent relationship problems and to learn to function optimally in a partner relationship. However, future research may consider a more varied sample, cultural differences, a longitudinal approach and combining both partners assessments.

Keywords: Attachment Styles, Relationship Quality, Fulfillment of Basic Psychological Needs, SDT, Attachment Theory

Samenvatting

Het doel van dit onderzoek is om het verband tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit te onderzoeken bij mensen met een partnerrelatie, waarbij de vervulling van psychologische basisbehoeften dient als mediator. Het onderzoek is gericht op de veilige en de angstige hechtingsstijl, evenals op de vervulling van de psychologische basisbehoeften aan autonomie, verbondenheid en competentie. Op basis van eerder onderzoek werd verwacht dat een veilige hechtingsstijl een positief verband heeft met relatiekwaliteit en dat een angstige hechtingsstijl een negatief verband heeft met relatiekwaliteit. Ook werd verwacht dat de relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit gemedieerd wordt door de vervulling van psychologische basisbehoeften. Een totaal van 151 participanten tussen 19 en 73 jaar vulden een online vragenlijst in over hechtingsstijlen, relatiekwaliteit en de vervulling van psychologische basisbehoeften. De resultaten bevestigden dat een veilige (positief) en een angstige (negatief) hechtingstijl samenhangen met relatiekwaliteit. Ook waren de resultaten in lijn met de verwachting dat de relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit wordt verklaard door de vervulling van psychologische basisbehoeften. Deze bevindingen hebben implicaties voor het ontwikkelen van interventies om relatieproblemen te voorkomen en om individuen optimaal te leren functioneren in een partnerrelatie. Echter toekomstig onderzoek kan rekening houden met een meer gevarieerde en representatieve steekproef, culturele verschillen, een longitudinale benadering en het koppelen van de data van beide partners in een relatie.

Trefwoorden: Hechtingsstijlen, Relatiekwaliteit, Vervulling van Psychologische Basisbehoeften, SDT, Hechtingstheorie

Het Verband tussen Hechting en Relatiekwaliteit in Partnerrelaties: De Rol van de Vervulling van Psychologische Basisbehoeften

Het hebben van een stabiele, gelukkige en kwalitatieve romantische partnerrelatie is voor veel mensen een centraal levensdoel (Fletcher, Simpson, Campbell, & Overall, 2015). Een kwalitatief goede partnerrelatie is van belang voor onze psychische en fysieke gezondheid en ons algemene welzijn (Antonucci, Lansford & Akiyama, 2001; Fincham & Linfield 1997). Een hoge relatiekwaliteit binnen partnerrelaties wordt geassocieerd met intimiteit, interesse en een hoge emotionele voldoening, terwijl een lage relatiekwaliteit samenhangt met woede, onzekerheid, ontevredenheid en conflicten (Clark & Reis, 1988; Galliher & Bentley, 2010). De kwaliteit van een romantische partnerrelatie is bovendien een voorspeller voor toekomstige relatiekwaliteit en relatiestabiliteit. Zo heeft een lage relatiekwaliteit een positief verband met de kans om uit elkaar te gaan (Fowers & Olson 1986; Fowers et al. 1996). Zowel een lage relatiekwaliteit en het uiteenvallen van romantische relaties hebben beiden een negatieve impact op de mentale en fysieke gezondheid (Bloom, Asher & White, 1978; Mirsu-Paun & Oliver, 2017). Het is daarom van belang om te onderzoeken welke aspecten samenhangen met de kwaliteit van een partnerrelatie.

In het huidige onderzoek wordt het verband tussen hechting en relatiekwaliteit onderzocht. Bowlby (1977) ontwikkelde de hechtingstheorie, waardoor er een beter begrip is over het psychisch functioneren van een individu en het functioneren in interpersoonlijke relaties. Het hechtingsproces in de kindertijd heeft een aangeboren evolutionaire basis: dit dient ter bescherming van kinderen door veiligheid te zoeken en een band aan te gaan met hun opvoeders (Bowlby, 1977). Op basis van eerdere ervaringen met opvoeders ontwikkelen kinderen een intern werkmodel, waarin verwachtingen en overtuigingen over interacties met anderen worden opgeslagen (Bowlby, 1977). De hechtingsstijl die tijdens de kindertijd

ontstaat, blijft daarom een belangrijke rol spelen in romantische partnerrelaties in de volwassenheid (Bartholomew & Horowitz, 1991; Hazan & Shaver, 1987).

Ook richt dit onderzoek zich op de rol van de vervulling van psychologische basisbehoeften binnen partnerrelaties, vanuit het perspectief van de zelfdeterminatietheorie (ZDT; Deci & Ryan, 1985, 2000). De ZDT is een sociaal psychologische theorie die gericht is op menselijk gedrag en motivatie. Volgens de zelfdeterminatietheorie hebben alle individuen drie psychologische basisbehoeften: autonomie, competentie en verbondenheid. (Deci & Ryan, 2000). De behoefte aan autonomie betekent de behoefte om vrij te zijn en de regie te hebben binnen het eigen gedrag en te handelen volgens eigen overtuigingen, interesse en waarden. De behoefte aan competentie reflecteert de behoefte om zich bekwaam te voelen in wat men doet en zich in staat te voelen om capaciteiten te kunnen gebruiken en doelen te behalen. De behoefte aan verbondenheid weerspiegelt een verlangen om zich emotioneel verbonden te voelen met anderen en zich begrepen te worden door hen (Deci & Ryan, 2000). Deci en Ryan (2000) definiëren psychologische basisbehoeften als: ‘voedingsstoffen die essentieel zijn voor voortdurende psychologische groei, integriteit en welzijn’. Dus wanneer deze psychologische basisbehoeften vervuld worden, leidt dit tot het optimale functioneren en welzijn. De ZDT is daarom een theorie die het optimaal functioneren binnen een partnerrelatie kan voorspellen (Knee, Hadden, Porter, Rodrigues, 2013).

Hieronder zullen eerst de verbanden tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit nader worden toegelicht. Daarna zal worden ingegaan op het mediërende effect van de vervulling van de psychologische basisbehoeften in deze relaties.

Relaties tussen Hechtingsstijlen en Relatiekwaliteit

Volgens Bowlby (1977) betekent hechting: ‘De neiging van mensen om sterke affectieve relaties met significante anderen aan te gaan’. Bartholomew en Horowitz (1991) hebben een model opgesteld voor de classificatie van hechtingsstijlen bij volwassenen, op

basis van het beeld dat iemand van zichzelf heeft en het beeld dat iemand van een ander heeft. Naast de veilige hechtingsstijl worden er drie vormen van onveilige hechtingsstijlen onderscheiden, namelijk de afwijzende-, de gepreoccupeerde-, en de angstige hechtingsstijl. In deze studie focussen we ons primair op de veilige en de angstige hechtingsstijl. Personen die een veilige hechtingsstijl hebben een positief beeld van zichzelf en van een ander en zij voelen zich comfortabel met intimiteit en autonomie. Een veilige hechtingsstijl kenmerkt zich door het hebben van vertrouwen in relaties en het opbouwen en behouden een intieme langdurige relatie en verbondenheid (Bartholomew & Horowitz, 1991; Simpson, 1990). Daartegenover hebben personen die een angstige hechtingsstijl hebben een negatief beeld van zichzelf en van een ander, zij zijn angstig voor intimiteit en sociaal vermijdend. Bij een angstige hechtingsstijl hoort een gebrek aan zelfvertrouwen en assertiviteit en het vermijden van intimiteit uit angst om gekwetst te worden (Bartholomew & Horowitz, 1991).

In meerdere onderzoeken (Collins & Read, 1990; Rögels, 2011; Mikulincer & Shaver, 2016; Cann, Norman, Welbourne & Calhoun, 2008; Simpson, 1990; Butzer & Campbell, 2008; Li & Chan, 2012) wordt gesuggereerd dat er een zekere samenhang is tussen hechtingsstijl en relatiekwaliteit. Zo toonden Collins en Read (1990) aan dat hechtingsstijl samenhangt met relatiekwaliteit, onder welke vertrouwen, communicatie en tevredenheid. Waarbij een veilige hechtingsstijl positief gerelateerd wordt aan relatiekwaliteit en een angstige hechtingsstijl negatief gerelateerd wordt aan relatiekwaliteit.

Uit onderzoek blijkt dat een individu met een veilige hechtingsstijl zich intens verbonden kan voelen met de partner, maar tegelijkertijd niet afhankelijk van de partner is (Rögels, 2011). Ook hebben ze een positieve houding ten opzichte van relaties en bovendien hebben ze vertrouwen in hun partner (Mikulincer & Shaver, 2016). Daarnaast kwam uit het onderzoek van Cann et al., (2008) naar voren dat een positief beeld van jezelf en van de ander

(veilige hechtingsstijl) geassocieerd wordt met een positievere en functionele humorstijl en conflictstijl.

Simpson (1990) suggereerde dat een veilige hechtingsstijl samenhangt met een hogere mate van onderlinge afhankelijkheid, betrokkenheid, vertrouwen en tevredenheid. De angstige hechtingsstijl (naast een vermijdende hechtingsstijl) werd geassocieerd met minder positieve emoties. Er is dus ook onderzoek gedaan naar de angstige hechtingsstijl als voorspeller van relatiekwaliteit. Zo is aangetoond dat een angstige hechtingsstijl samenhangt met lagere niveaus van seksuele tevredenheid (Butzer & Campbell, 2008) en negatief samenhangt met emotionele, cognitieve en gedragsaspecten van de relatiekwaliteit (Li & Chan, 2012).

De veilige en de angstige hechtingsstijl lijken dus tegenovergesteld van elkaar te zijn (Bartholomew & Horowitz, 1991) en vooral een veilige en een angstige hechtingsstijl lijken met relatiekwaliteit samen te hangen (Collins & Read, 1990). Daarom wordt er in dit onderzoek primair op deze hechtingsstijlen gericht.

Vervulling van Psychologische Basisbehoeften als Mediator

De ZDT richt zich op de intrinsieke motivatie die zorgt voor het gedrag van individuen. Dit biedt een perspectief op mechanismen waarbij relationele processen samenhangen met relationeel functioneren. De Basic Psychological Needs Theory is een subtheorie van de ZDT, die stelt dat de behoeften aan autonomie, verbondenheid en competentie universeel van belang zijn in alle sociale contexten. Hiermee kunnen individuen hun menselijk potentieel verwezenlijken (Ryan & Deci, 2000).

Enkele studies onderzochten de samenhang tussen hechtingsstijlen en behoeftebevrediging en behoeftefrustratie in partnerrelaties. Er is uit onderzoek (La Guardia et al., 2000) gebleken dat de vervulling van psychologische basisbehoeften de associatie tussen hechtingsstijl en welzijn gedeeltelijk medieert (zie ook Felton & Jowett, 2013). Het onderzoek van Leak en Cooney (2001) kwam hiermee overeen; individuen met een veilige

hechtingsstijl lijken meer vervulling van de psychologische basisbehoeften te rapporteren binnen een partnerrelatie. En daarnaast werden onveilige hechtingsstijlen in negatief verband gebracht met de vervulling van psychologische basisbehoeften. Deze onderzoeken tonen dus aan dat hechtingsstijlen en de vervulling van psychologische basisbehoeften met elkaar in verband staan. Daarom wordt verwacht dat hechtingsstijlen voorspellers kunnen zijn voor de vervulling van psychologische basisbehoeften in partnerrelaties.

Verder kan de mate waarin de psychologische basisbehoeften worden vervuld aan de ene kant het succes van een partnerrelatie verklaren en aan de andere kant het uiteenvallen van een partnerrelatie (Knee et al., 2013). Volgens Knee et al. (2013) leidt een sterkere vervulling van de drie basisbehoeften tot een meer intrinsieke motivatie van een persoon binnen een partnerrelatie. Hierdoor zou meer eerlijkheid, flexibiliteit, authenticiteit en ondersteuning van de partner binnen een relatie aanwezig zijn. Er wordt hiermee gesuggereerd dat de vervulling van psychologische basisbehoeften het functioneren van een partnerrelatie en het relationeel welzijn bevordert. In een onderzoek van Patrick, Knee, Canevello, en Lonsbary (2007) blijkt eveneens dat de vervulling van psychologische basisbehoeften een positieve relatie heeft met relatiekwaliteit (zie ook Vanhee, Lemmens & Verhofstadt, 2016; Knee, Lonsbary, Canevello & Patrick, 2005). We kunnen dus stellen dat de vervulling van psychologische basisbehoeften belangrijk is voor het functioneren van een partnerrelatie. Op basis van deze literatuur wordt dus verwacht dat de vervulling van psychologische basisbehoeften de relatie tussen hechting en relatiekwaliteit medieert.

Het Huidige Onderzoek

In dit huidige onderzoek onderzoeken we het verband tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit, met als mediator de vervulling van psychologische basisbehoeften. We focussen ons op de veilige hechtingsstijl en de angstige hechtingsstijl en de drie psychologische basisbehoeften; autonomie, competentie en verbondenheid.

Op basis van eerdere onderzoeken kunnen we de volgende hypothesen opstellen:

Hypothese 1: Een veilige hechtingsstijl heeft een positief verband met relatiekwaliteit.

Hypothese 2: Een angstige hechtingsstijl heeft een negatief verband met relatiekwaliteit.

Hypothese 3: De relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit wordt gemedieerd door de vervulling van psychologische basisbehoeften.

[Hier figuur 1]

Methode

Participanten

De participanten in deze studie zijn verworven via het netwerk van de zes studenten van de derdejaars cursus Bachelorthese aan de Rijksuniversiteit Groningen. Een totaal van 151 participanten (110 vrouwen, 39 mannen, 1 ander geslacht, range leeftijd = 19-73, M leeftijd = 28.03, SD = 12.633) heeft deelgenomen aan deze studie. De steekproef bestond uit 88.1 % heteroseksuelen 11.3 % homoseksuelen en 0.7% andere geaardheid. De relatieduur varieerde van 0.2 tot 44.2 jaar (M relatieduur = 5.441 SD = 8.579) en de relatie werd voornamelijk beschreven als in een serieuze relatie, maar niet getrouwd of samenwonend (Getrouwd/geregistreerd partnerschap= 12.6%, samenwonend (niet getrouwd of geregistreerd partnerschap) = 28.5%, in een serieuze relatie, maar niet getrouwd of samenwonend= 55.6%, in een relatie maar (nog) niet heel serieus= 2.6%, anders= 0.7%). Na het verzamelen van de data zijn er 69 participanten uit de dataset verwijderd, omdat zij niet voldeden aan de voorwaarden van het onderzoek.

De eisen voor deelname aan het onderzoek waren dat de participanten 18 jaar of ouder waren, op het moment van het onderzoek in een relatie zaten en Nederlands spreken en lezen. Op basis van een vooraf uitgevoerde poweranalyse waren er 74 participanten nodig voor een effect van $F^2 = 0.15$ en een power van 0.95. Het onderzoek is goedgekeurd door de Ethische Commissie van de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit

Groningen. De participanten werkten vrijwillig mee aan het onderzoek en kregen geen vergoeding voor hun deelname.

Procedure

Dit onderzoek maakte deel uit van een samengestelde groep van 6 Bachelorthese studenten op de Rijksuniversiteit Groningen, waarvan de individuele- en gezamenlijke onderzoeksvragen samengevoegd zijn tot één onderzoek. Er is duidelijk gecommuniceerd dat het een vrijwillige deelname is en dat de participanten niet verplicht zijn om specifieke vragen te beantwoorden.

Dit onderzoek bestond uit een online vragenlijst die de participanten op een locatie- en tijd naar keuze in konden vullen. De vragenlijsten werden via een link verstuurd die de participanten naar de vragen leidde. Alle vragen waren in het Nederlands en het invullen van de vragenlijsten duurde ongeveer 10 minuten. De vragen in het onderzoek gingen in zijn geheel over de vervulling van psychologische basisbehoeften in partnerrelaties. De onderwerpen in dit onderzoek bestonden uit de gezamenlijke psychologische basisbehoeften en de individuele zelfwaardering, jaloezie, ontrouw, relatietevredenheid, hechting, commitment, seksuele motivatie, alternatieve partners en angst voor de dood van de partner.

Materialen

Vervulling van Psychologische Basisbehoeften

De mate waarin de psychologische basisbehoeften in de partnerrelatie worden vervuld, werd gemeten met een Nederlandse vertaling van de *Need Satisfaction Scale* (NSS) *Relationship Domain* (La Guardia & Ryan, 2000). Deze vragenlijst bestaat uit negen items die worden beantwoord op een 7-punts Likertschaal (1 = sterk mee oneens tot en met 7 = sterk mee eens). Drie items van de vragenlijst hebben te maken met de vervulling van de behoefte aan verbondenheid, drie met de vervulling van de behoefte aan autonomie en drie met de vervulling van de behoefte aan competentie. Een voorbeeldvraag is: 'In de relatie met mijn

partner voel ik veel verbondenheid en intimiteit'. Een hogere score betekent een hogere bevrediging van een psychologische basisbehoefte in de partnerrelatie. De betrouwbaarheid van de drie vragen die de behoefte aan verbondenheid meten is gelijk aan $\lambda^2 = .74$. De betrouwbaarheid van de drie vragen die de behoefte aan autonomie meten is gelijk aan $\lambda^2 = .65$. De betrouwbaarheid van de drie vragen die de behoefte aan competentie meten is gelijk aan $\lambda^2 = .61$.

Relatiekwaliteit

Voor het meten van de relatiekwaliteit is gebruik gemaakt van een verkorte versie van de Nederlandse RelatieVragenlijst 2 (NRV-2; Barelds & Luteijn, in druk). De NRV-2 bestaat uit 40 vragen die betrekking hebben op verschillende aspecten van de partnerrelatie, zoals onafhankelijkheid, emotionele verbondenheid, communicatie en seksualiteit. Om tot een verkorte versie van de NRV-2 te komen zijn factoranalyses gedaan op de gegevens van 923 personen (Barelds & Luteijn, in druk). Op basis hiervan werden 12 vragen geselecteerd, die een hoge factorlading hebben binnen de factor waartoe deze behoren. Op deze manier worden de verschillende aspecten die de NRV-2 meet ook gemeten in de verkorte versie. Een voorbeeldvraag is "Mijn partner en ik praten vaak over persoonlijke dingen". De geselecteerde vragen staan in Appendix A. De 12 vragen werden beantwoord op een vierpuntsschaal (1 = niet mee eens, 2 = beetje mee eens, 3 = redelijk mee eens, 4 = mee eens). De betrouwbaarheid in het huidige onderzoek was gelijk aan $\lambda^2 = .783$.

Hechting

Om de hechtingsstijl van de participanten te meten is de vertaalde versie van de Relationship questionnaire van Bartholomew en Horowitz (1991) gebruikt. Hierbij is gebruikgemaakt van de partner hechting variant. Deze vragenlijst bevat 5 items, waarvan vier vignetten die de verschillende hechtingsstijlen beschrijven. Zoals het item: 'Ik voel me op mijn gemak in mijn relatie. Ik vertrouw mijn partner en vind het prettig als hij/zij mij

vertrouwt en op me rekt. Ik maak me geen zorgen over alleen zijn en ook niet over de vraag of mijn partner me wel of niet accepteert zoals ik ben.' De participanten werden gevraagd om voor elk van de vier hechtingsstijlen aan te geven op een 7 puntsschaal (1 = Helemaal niet op mij van toepassing en 7 = Sterk op mij van toepassing) in hoeverre dit item bij hen past.

Vervolgens werd aan de participanten een keuzevraag gesteld over welke beschrijving van de hechtingsstijl het meest bij hen past. Omdat elke hechtingsstijl aan de hand van 1 vignet wordt gemeten (1 score per hechtingsstijl) is het niet mogelijk de betrouwbaarheid te bepalen.

Resultaten

Het Verband tussen Hechtingsstijlen en Relatiekwaliteit

In Tabel 1 zijn de gemiddelden, de standaarddeviaties en de correlaties van de variabelen gerapporteerd. In dit onderzoek werd verwacht dat een veilige hechtingsstijl een positief verband heeft met relatiekwaliteit. Daarnaast werd verwacht dat een angstige hechtingsstijl een negatief verband heeft met relatiekwaliteit. Ook werd verwacht dat de relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit gemedieerd wordt door de vervulling van psychologische basisbehoeften.

Conform de verwachting zijn scores op de veilige hechtingsstijl significant positief gecorreleerd met scores op relatiekwaliteit ($r = .32, p < .001$; zie Tabel 1). Dit is een middelmatig verband. ($r = 0-0.3$ is een zwak verband, $r = 0.3-0.5$ is een middelmatig verband, $r > 0.5$ is een sterk verband (Cohen, 1977)). Scores op de angstige hechtingsstijl zijn significant negatief gecorreleerd met scores op relatiekwaliteit ($r = -.18, p < .005$). Dit is een zwak verband. Uit deze bevindingen blijkt dat hypothese 1 en 2 bevestigd kunnen worden. Daarnaast komt uit Tabel 1 naar voren dat er een significant, middelmatig, positief verband is tussen de veilige hechtingstijl en verbondenheid ($r = .39, p < .001$) en de veilige hechtingsstijl en autonomie ($r = .43, p < .001$). Verder bestaat er een significant, sterk, positief verband tussen de veilige hechtingsstijl in relatie met competentie ($r = .52, p < .001$). En Daarnaast

lijkt er een significant, zwak, negatief verband te bestaan tussen de angstige hechtingsstijl in relatie met verbondenheid ($r = -.19, p < .005$), autonomie ($r = -.24, p < .001$) en competentie ($r = -.19, p < .005$). Ook is er een significant, sterk, positief verband tussen de relatiekwaliteit in relatie met verbondenheid ($r = .59, p < .001$) en autonomie ($r = .55, p < .01$). Verder is er een significant, middelmatig, positief verband tussen relatiekwaliteit en competentie ($r = .49, p < .001$).

De Rol van de Vervulling van Psychologische Basisbehoeften als Mediator

Om vervolgens een antwoord op de derde hypothese te krijgen is er een mediatieanalyse uitgevoerd via de PROCESS macro voor SPSS van Hayes (model 4). Deze analyse is twee keer uitgevoerd voor de veilige en de angstige hechtingstijl als afhankelijke variabele. De relatiekwaliteit is bij beiden analyses ingevoerd als onafhankelijke variabele en als mediatievariabelen werden autonomie, verbondenheid en competentie ingevoerd. Uit de resultaten is gebleken dat er geen significant direct effect gevonden is tussen de veilige hechtingsstijl en relatiekwaliteit ($t = -.62, p = .54, b = -.08, b = .04$). Echter er is wel een significant indirect effect gevonden voor de veilige hechtingsstijl op relatiekwaliteit via de mediator; verbondenheid ($b = .03, b = .11$). Er is ook een significant indirect effect gevonden voor de veilige hechtingsstijl op relatiekwaliteit via de mediator; autonomie ($b = .02, b = .09$). En er is een significant indirect effect gevonden voor de veilige hechtingsstijl op relatiekwaliteit via de mediator; competentie ($b = .003, b = .09$).

Daarnaast is er ook geen significant direct effect gevonden tussen de angstige hechtingsstijl en relatiekwaliteit ($t = -.14, p = .89, b = -.04, b = .04$). Verder is er wel een significant indirect effect gevonden voor de angstige hechtingsstijl op relatiekwaliteit via de mediator; verbondenheid ($b = -.05, b = -.002$). Ook is er een significant indirect effect gevonden voor de angstige hechtingsstijl op relatiekwaliteit via de mediator; autonomie ($b = -.04, b = -.007$). En er is een marginaal significant indirect effect gevonden voor de angstige

hechtingsstijl op relatiekwaliteit via de mediator; competentie ($b = -.02, b = .000$). Al met al tonen de resultaten aan dat het effect van hechtingsstijlen op relatiekwaliteit niet meer significant is als rekening wordt gehouden met de mediators, maar er is juist wel een significant mediatie-effect van de vervulling van psychologische basisbehoeften. Hieruit blijkt dus dat hypothese 3 bevestigd kan worden.

Discussie

Het doel van dit onderzoek was om eerder onderzoek (Collins & Read 1990; Felton & Jowett, 2013; La Guardia et al., 2000; Leak & Cooney, 2001; Patrick et al., 2007; Vanhee, et al., 2016) naar de verbanden tussen hechtingsstijlen, relatiekwaliteit en de vervulling van psychologische basisbehoeften aan te vullen door te kijken naar de verbanden tussen veilige en angstige hechtingsstijlen en relatiekwaliteit en de mogelijk rol van de vervulling van psychologische basisbehoeften als mediator. Dit is het eerste onderzoek dat deze constructen samen op deze manier in kaart brengt.

Hypothese 1 stelde dat een veilige hechtingsstijl een positief verband heeft met relatiekwaliteit. Uit de resultaten komt naar voren dat de veilige hechtingsstijl positief samenhangt met relatiekwaliteit, waardoor hypothese 1 wordt bevestigd. Dit is in lijn met eerdere onderzoeken (Cann et al., 2008; Simpson, 1990). Hypothese 2 stelde dat een angstige hechtingsstijl een negatief verband heeft met relatiekwaliteit. Ook deze hypothese wordt ondersteund, aangezien de angstige hechtingsstijl negatief samenhangt met relatiekwaliteit. Deze bevinding sluit aan bij eerdere onderzoeken. (Butzer & Campbell, 2008; Li & Chan, 2012). Individuen met een veilige hechtingsstijl hebben een positief beeld van zichzelf en van de ander, vertrouwen in een relatie en ze zijn in staat om een intieme langdurige relatie aan te gaan, waardoor zij eerder een kwalitatief goede relatie aan kunnen gaan. Anderzijds wordt een angstige hechtingsstijl gekenmerkt door een negatief beeld van jezelf en van de ander, een gebrek aan zelfvertrouwen, sociale vermijding en angst voor intimiteit, waardoor personen

met deze hechtingsstijl minder effectief een kwalitatief goede relatie aan kunnen gaan (Bartholomew & Horowitz, 1991; Simpson, 1990).

Hypothese 3 stelde dat de relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit wordt gemedieerd door de vervulling van psychologische basisbehoeften. Uit de resultaten blijkt dat er een verband bestaat tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit, via verbondenheid, autonomie en competentie. Dit toont aan dat de vervulling van psychologische basisbehoeften een volledige mediërende rol speelt tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit. Op basis van deze resultaten lijkt hypothese 3 bevestigd te worden. Dit suggereert dat een veilige hechtingsstijl in verband staat met meer vervulling van de psychologische basisbehoeften en een betere relatiekwaliteit. Een angstige hechtingsstijl zal in verband staan met minder vervulling van de psychologische basisbehoeften en een lagere relatiekwaliteit. Deze resultaten zijn in lijn met eerdere onderzoeken (La Guardia et al., 2000; Felton & Jowett, 2013; Knee et al., 2005; Patrick et al., 2007). In het onderzoek van La Guardia et al. (2000) bleek de vervulling van psychologische basisbehoeften een mediator is binnen het verband tussen hechtingsstijlen en welzijn. Net zoals in het onderzoek van Felton en Jowett (2013), waarbij mensen met een veilige hechtingsstijl beter in staat zijn om de psychologische basisbehoeften te vervullen. Dit is te verklaren doordat een veilige hechtingsstijl bijdraagt aan een positief beeld over zichzelf en de ander en aan de ontwikkeling van effectieve interpersoonlijke vaardigheden, zoals communicatie, vertrouwen en jezelf openstellen naar de partner (Bartholomew & Horowitz, 1991; Simpson, 1990). Dit biedt een basis om zichzelf te verkennen, behoeften te kunnen uiten en verbondenheid, autonomie en competentie te waarborgen. Terwijl individuen met een angstige hechtingsstijl minder vertrouwen in zichzelf en de ander hebben en angstig zijn voor intimiteit en afwijzing (Bartholomew & Horowitz, 1991; Simpson, 1990). Hierdoor hebben ze waarschijnlijk meer moeite bij de vervulling van verbondenheid, autonomie en competentie. Ze belemmeren zichzelf in hun

behoeftebevrediging en ze zullen zich eerder gefrustreerd voelen in hun relatie. Verder vonden Knee et al. (2013) en Patrick et al. (2007) dat de vervulling van psychologische basisbehoeften positief in verband staat met relatiekwaliteit en welzijn. Wanneer de psychologische basisbehoeften vervuld zijn is er meer intrinsieke motivatie binnen een partnerrelatie, wat samenhangt met adaptief gedrag, effectieve coping-strategieën en een beter welzijn (Blais, Sabourin, Boucher, & Vallerand, 1990). De relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit kan daarom verklaard worden door de vervulling van psychologische basisbehoeften

Limitaties en Vervolgonderzoek

Dit onderzoek heeft enkele beperkingen waar rekening mee moet worden gehouden bij de interpretatie van de resultaten. Als eerste is er gebruik gemaakt van een gelegenheidssteekproef, waarbij participanten zijn verzameld uit het netwerk van de onderzoekers. Het is derhalve de vraag of de geworven participanten wel representatief zijn voor de gehele populatie. Er deden veel meer vrouwen dan mannen mee aan dit onderzoek. Volgens eerder onderzoek (Beam et al., 2018) zijn er structurele verschillen binnen de relatiekwaliteit tussen mannen en vrouwen. Bepaalde interacties binnen een relatie kunnen verschillende effecten hebben voor mannen en vrouwen op de relatiekwaliteit. Dit suggereert dat er genderverschillen kunnen bestaan in waarden en de manier waarop de relatiekwaliteit wordt ervaren en beoordeeld. Verder zijn de meeste participanten die meededen aan het onderzoek relatief jong (tussen 20 en 25 jaar). We weten niet hoe de resultaten zouden zijn bij een oudere populatie. Daarnaast heeft het merendeel van de participanten een relatie van drie jaar of korter. Uit onderzoek (Latagne & Furman, 2017) blijkt dat de wisselwerking tussen relatieduur en leeftijd invloed heeft op de ontwikkeling van romantische partnerrelaties. Er is vervolgonderzoek nodig om de generaliseerbaarheid van de bevindingen van dit onderzoek te vergroten. Het advies is om een meer gevarieerde en evenwichtige steekproef te onderzoeken,

waarin rekening wordt gehouden met een gelijke man-vrouw verhouding, verschillende leeftijden en verschillende relatieduren.

Verder ging het voorbij aan het doel van de studie om culturele verschillen te onderzoeken. Het advies is om in vervolgonderzoek hier aandacht aan te besteden, omdat individuen uit verschillende culturen kunnen verschillen in hun perceptie van behoeftevervulling (Church et al., 2013). Daarnaast is dit een cross-sectioneel onderzoek waar geen causaliteit kan worden vastgesteld. We weten niet welke richting de verbanden hebben. Hoewel het volgens de 'adult attachment theory' (Shaver & Mikulincer, 2009) logisch lijkt dat hechtingsstijlen invloed hebben op relatiekwaliteit, zou dit ook andersom kunnen. Bij hechtingsstijlen wordt ervan uitgegaan van modellen van het zelf en van de ander (Hazen & Shaver, 1987), waardoor aspecten van een partnerrelatie ook invloed zou kunnen hebben op hechtingsstijlen. Hierdoor is er kans op een bidirectionale relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit. Om meer inzicht te krijgen over de richting en dynamiek van de verbanden zou een longitudinaal onderzoek kunnen worden gedaan. Daarnaast toonde eerder onderzoek (Reis et al., 2000; Sheldon et al., 1996) aan dat dagelijkse fluctuaties in welzijn samenhangen met de mate waarin behoeften worden vervuld. Dagelijkse fluctuaties in relatiewelzijn zouden ook samen kunnen hangen met behoeftevervulling. Een longitudinaal onderzoek met een 'diary study' zou hierbij ook een interessante invalshoek bieden.

Een andere beperking is dat bij dit onderzoek alleen 'single source data' is gebruikt. Er is hierbij gebruikt gemaakt van data van één partner uit een koppel, maar er is geen rekening gehouden met de andere partner. Daardoor kon bijvoorbeeld niet worden onderzocht wat de relatie is tussen de hechtingsstijl van de ene partner op de ervaring van de relatiekwaliteit van de andere partner. Uit eerder onderzoek van Kirkpatrick en Davis (1994) bleek dat er een relatie bestaat tussen de hechtingsstijl van de ene partner en de ervaren relatiekwaliteit van de andere partner. Tot slot zou het dus interessant zijn om in vervolgonderzoek rekening te

houden met beiden individuen van een partnerkoppel, omdat we op deze manier de wisselwerking tussen beiden partners kunnen onderzoeken bij de verbanden tussen hechtingsstijlen, de vervulling van psychologische basisbehoeften en relatiekwaliteit.

Implicaties

Een theoretische implicatie van dit onderzoek is dat er een nieuw inzicht is over de mechanismen die ten grondslag liggen aan de relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit. De bevindingen wijzen op de cruciale rol van de vervulling van psychologische basisbehoeften bij het meten van deze relatie. Dit onderzoek biedt een basis voor toekomstige onderzoeken die zich kunnen richten op het ontwikkelen van interventies en de preventie van relatieproblemen. Interventies die worden gericht op het omgaan met hechtingsproblemen, kunnen de ontwikkeling van relatieproblemen voorkomen. Doordat individuen bewust worden van hun eigen hechtingsstijl en de hechtingsstijl van hun partner, kunnen ze inzicht krijgen over hoe hechtingspatronen de relatie beïnvloeden. Daarnaast zou er in interventies gefocust kunnen worden op het bevorderen van een veilige hechting binnen de relatie, aan hun partner. Er is er nog weinig onderzoek gedaan naar interventies die de vervulling van psychologische basisbehoeften in een relatie stimuleren. Daarom kan dit onderzoek waardevol zijn voor partners die willen werken aan de verbetering van de kwaliteit van hun romantische relaties, door interventies te richten op het stimuleren van de vervulling van psychologische basisbehoeften binnen partnerrelaties. Eerder onderzoek (Abdulla et al., 2022) toonde aan dat een interventie gericht op verbondenheid, autonomie en competentie de motivatie en het welzijn bij studenten verhoogde, dit zou dus ook kunnen worden toegepast binnen de context van een partnerrelatie. Door meer inzicht te hebben over de voorspellers van relatiekwaliteit zoals hechting en de vervulling van psychologische basisbehoeften, kunnen in therapeutische settingen de juiste interventies gebruikt worden om individuen in een partnerrelatie optimaal te leren functioneren. Dit is van belang voor de relatiekwaliteit en

bovendien de psychische en fysieke gezondheid van de individuen (Antonucci, Lansford & Akiyama, 2001; Fincham & Linfield 1997). De bevindingen suggereren dat vooral voor individuen met een angstige hechtingsstijl, het waardevol kan zijn om interventies te krijgen die gericht zijn op het stimuleren van de psychologische basisbehoeften, waardoor de relatiekwaliteit verhoogd wordt. Als eerste kan tijdens de interventie gefocust worden op hechtingsproblemen en daarnaast op doelen en waarden die aansluiten bij verbondenheid, autonomie en competentie

Conclusie

Dit onderzoek laat zien dat de relaties tussen de veilige en angstige hechtingstijl en relatiekwaliteit kunnen worden verklaard door de mate waarin de psychologische basisbehoeften worden vervuld. Deze bevindingen wijzen erop dat de vervulling van psychologische basisbehoeften een cruciale rol speelt bij het begrijpen van de relatie tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit. Hechtingsstijlen en de vervulling van psychologische basisbehoeften blijken beiden belangrijke determinanten te zijn van relatiekwaliteit. Hierdoor is het van belang om relatie-interventies toe te passen en een veilige hechtingsstijl en de vervulling van psychologische basisbehoeften te ondersteunen bij het bevorderen van een kwalitatieve relatie. Echter in vervolgonderzoek is het van belang om een gevarieerde representatieve steekproef te onderzoeken, om de generaliseerbaarheid te vergroten. Verder is het advies om in vervolgonderzoek te focussen op culturele verschillen, een longitudinale benadering toe te passen en beiden partners in een relatie te onderzoeken.

Referenties

- Abdulla, A., Whipp, P. R., McSporran, G., & Teo, T. (2022). An interventional study with the Maldives generalist teachers in primary school physical education: An application of self-determination theory. *PLOS ONE*, 17(5). <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1371/journal.pone.0268098>
- Antonucci, T. C., Lansford, J. E., & Akiyama, H. (2001). Impact of positive and negative aspects of marital relationships and friendship on well-being of older adults. *Applied Developmental Science*, 5, 68–75. https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1207/S1532480XADS0502_2.
- Barelds, D. P. H., & Luteijn, F. (in druk). Handleiding Nederlandse Relatievragenlijst 2 (NRV-2). Amsterdam: Boom.
- Bartholomew, K., & Horowitz, L. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61, 226-244. <https://doi.org/10.1037//0022-3514.61.2.226>
- Bartholomew, K., & Shaver, P. R. (1998). Methods of assessing adult attachment: Do they converge? In J. A. Simpson & W. S. Rholes (Eds.) *Attachment theory and close relationships* (pp. 25-45). New York: The Guilford Press.
- Beam, C. R., Marcus, K., Turkheimer, E., & Emery, R. E. (2018). Gender differences in the structure of marital quality. *Behavior Genetics*, 48(3), 209–223. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s10519-018-9892-4>
- Bloom, B. L., Asher, S. J., & White, S. W. (1978). Marital disruption as a stressor: A review and analysis. *Psychological Bulletin*, 85(4), 867–894. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0033-2909.85.4.867>
- Bowlby, J. (1977). The making and breaking of affectional bonds. *British Journal of Psychiatry*, 130, 201-210. <https://doi.org/10.1192/bjp.130.3.201>

- Butzer, B., & Campbell, L. (2008). Adult attachment, sexual satisfaction, and relationship satisfaction: A study of married couples. *Personal Relationships*, 15(1), 141–154. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2007.00189.x>
- Cann, A., Norman, M. A., Welbourne, J. L., & Calhoun, L. G. (2008). Attachment styles, conflict styles and humour styles: Interrelationships and associations with relationship satisfaction. *European Journal of Personality*, 22(2), 131–146. <https://doi.org/10.1002/per.666>
- Church, A. T., Katigbak, M. S., Locke, K. D., Zhang, H., Shen, J., de Jesús Vargas-Flores, J., Ibáñez-Reyes, J., Tanaka-Matsumi, J., Curtis, G. J., Cabrera, H. F., Mastor, K. A., Alvarez, J. M., Ortiz, F. A., Simon, J.-Y. R., & Ching, C. M. (2013). Need satisfaction and well-being: Testing self-determination theory in eight cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44(4), 507–534. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/0022022112466590>
- Clark M. S., Reis H. T. (1988). Interpersonal processes in close relationships. *Annual Review of Psychology*, 39(1), 609–672. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1146/annurev.ps.39.020188.003141>
- Cohen, J. (1977). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences* (Revised Ed.).
- Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(4), 644–663. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0022-3514.58.4.644>
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11, 227–268. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1104_01

- Felton, L., & Jowett, S. (2013). Attachment and well-being: The mediating effects of psychological needs satisfaction within the coach–athlete and parent–athlete relational contexts. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(1), 57–65. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.psychsport.2012.07.006>
- Fincham, F. D., & Linfield, K. J. (1997). A new look at marital quality: Can spouses feel positive and negative about their marriage? *Journal of Family Psychology*, 11, 489–502. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0893-3200.11.4.489-502>.
- Fletcher, G. J. O., Simpson, J. A., Campbell, L., & Overall, N. C. (2015). Pair-bonding, romantic love, and evolution: The curious case of Homo sapiens. *Perspectives on Psychological Science*, 10(1), 20-36. <https://doi.org/10.1177/1745691614561683>
- Fowers, B. J., Montel, K. H., & Olson, D. H. (1996). Predicting marital success for premarital couple types based on PREPARE. *Journal of Marital and Family Therapy*, 22, 103–119. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/j.1752-0606.1996.tb00190.x>.
- Fowers, B. J., & Olson, D. H. (1986). Predicting marital success with PREPARE: A predictive validity study. *Journal of Marital and Family Therapy*, 12, 403–413. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/j.1752-0606.1986.tb00673.x>.
- Gallagher R. V., Bentley C. G. (2010). Links between rejection sensitivity and adolescent romantic relationship functioning: The mediating role of problem-solving behaviors. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 19(6), 603–623. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1080/10926771.2010.502066>
- Hazan, C., & Shaver, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 511-524. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.52.3.511>

- Kirkpatrick, L. A., & Davis, K. E. (1994). Attachment style, gender, and relationship stability: A longitudinal analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66(3), 502–512. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.66.3.502>
- Knee, C. R., Hadden, B. W., Porter, B., & Rodriguez, L. M. (2013). Self-Determination Theory and Romantic Relationship Processes. *Personality and Social Psychology Review*, 17(4), 307–324. <https://doi.org/10.1177/1088868313498000>
- Knee, C. R., Lonsbary, C., Canevello, A., & Patrick, H. (2005). Self-determination and conflict in romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89(6), 997–1009. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0022-3514.89.6.997>
- La Guardia, J.G., Ryan, R.M., Couchman, C.E., & Deci, E.L. (2000). Within-person variation in security of attachment: A self-determination theory perspective on attachment, need fulfilment, well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 367–384. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.79.3.367>
- Lantagne, A., & Furman, W. (2017). Romantic relationship development: The interplay between age and relationship length. *Developmental Psychology*, 53(9), 1738–1749. <https://doi.org/10.1037/dev0000363>
- Leak, G.K., & Cooney, R.R. (2001). Self-determination, attachment styles, and well-being in adult romantic relationships. *Representative Research in Social Psychology*, 25, 55–62.
- Li, T., Chan, D. (2012). How anxious and avoidant attachment affect romantic relationship quality differently: A meta-analytic review. *European Journal of Social Psychology*, 42, 406 - 419. <https://doi.org/10.1002/ejsp.1842>
- Mikulincer, M., Shaver, P. (2016). *Attachment in adulthood: Structure, dynamics, and change* (2nd ed.). New York, NY: Guilford Press.

- Mirsu-Paun, A., & Oliver, J. A. (2017). How much does love really hurt? A meta-analysis of the association between romantic relationship quality, breakups and mental health outcomes in adolescents and young adults. *Journal of Relationships Research*, 8. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1017/jrr.2017.6>
- Patrick, H., Knee, C. R., Canevello, A., & Lonsbary, C. (2007). The role of need fulfillment in relationship functioning and well-being: A self-determination theory perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(3), 434–457. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.3.434>
- Rögels, N. (2011). Levensloopsychologie. *Jongvolwassene, volwassenen en oudere volwassenen*. Den Haag, Nederland: Boom Lemma uitgevers.
- Reis, H.T., Sheldon, K.M., Gable, S.L., Roscoe, J., & Ryan, R.M. (2000). Daily well-being: The role of autonomy, competence, and relatedness. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26, 419-435. <https://doi.org/10.1177/0146167200266002>
- Shaver, P. R., & Mikulincer, M. (2009). An overview of adult attachment theory. In J. H. Obegi & E. Berant (Eds.), *Attachment theory and research in clinical work with adults* (pp. 17–45). The Guilford Press.
- Sheldon, K. M., Ryan, R. M., & Reis, H. T. (1996). What makes for a good day? Competence and autonomy in the day and in the person. *Personality and social psychology Bulletin*, 22, 1270-1279. <http://www.selfdeterminationtheory.org>
- Simpson, J. A. (1990). Influence of attachment style on romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(5), 971-980. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.59.5.971>
- Vanhee, G., Lemmens, G. M. D., & Verhofstadt, L. L. (2016). Relationship satisfaction: High need satisfaction or low need frustration? *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 44(6), 923–930. <https://doi.org/10.2224/sbp.2016.44.6.923>

Tabel 1*Beschrijvende statistieken en Pearsons's Correlaties*

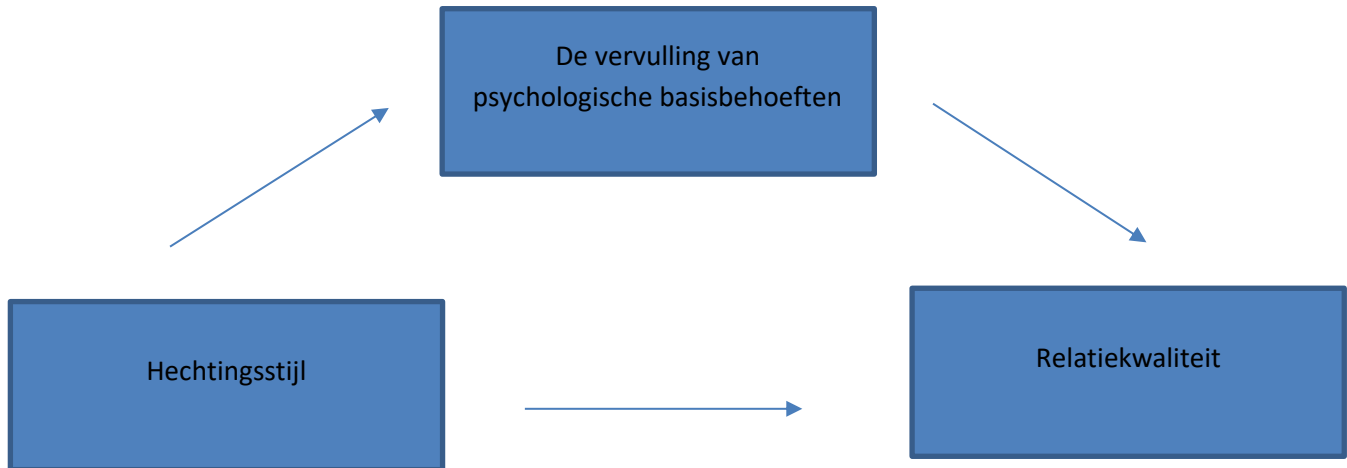
	<i>M</i>	<i>SD</i>	Veilige	Angstige	Relatiekwaliteit	Verbondenheid	Autonomie	Competentie
Veilige	6.07	1.09	1					
Angstige	2.24	1.41	-.26**	1				
Relatiekwaliteit	4.19	.44	.32**	-.18*	1			
Verbondenheid	6.18	.77	.39**	-.19*	.59**	1		
Autonomie	6.27	.69	.43**	-.24**	.55**	.48**	1	
Competentie	5.78	.82	.52**	-.19*	.49**	.49**	.53**	1

* $p < .05$

** $p < .01$

Figuur 1

Het verband tussen hechtingsstijlen en relatiekwaliteit, via de mediator de vervulling van psychologische basisbehoeften

Appendix A

Vragenlijst

Introttekst

Welkom bij dit onderzoek naar partnerrelaties. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen, onder verantwoordelijkheid van dr. D. P. H. Barelds. Het doel van dit onderzoek is uitzoeken in hoeverre bepaalde behoeften worden vervuld in partnerrelaties en in hoeverre dit kan worden verklaard door bepaalde kenmerken van personen, zoals hechting, motivatie en commitment.

We zijn voor dit onderzoek op zoek naar meerderjarige mensen met een intieme partnerrelatie. Om die reden bent u gevraagd om mee te doen aan dit onderzoek. Meedoen aan het onderzoek is vrijwillig. Wel is uw toestemming nodig. Lees deze informatie daarom goed door. Stel uzelf alle vragen die u misschien heeft, bijvoorbeeld omdat u iets niet begrijpt. Pas daarna besluit u of u wilt meedoen. Als u besluit om niet mee te doen, hoeft u niet uit te leggen waarom, en zal dit geen negatieve gevolgen voor u hebben. Dit recht geldt op elk moment, dus ook nadat u hebt toegestemd in deelname aan het onderzoek.

Meedoen aan dit onderzoek betekent dat u een aantal korte vragenlijsten invult over een aantal verschillende aspecten van partnerrelaties, zoals relatietevredenheid, commitment, jaloezie, seksualiteit, motivatie en verbondenheid. Ook worden er vragen gesteld over uw behoeften als het gaat om relaties en over enkele persoonlijkheidskenmerken. Het invullen van deze vragenlijsten duurt ongeveer 10 minuten.

Voor onderzoeksdoeleinden vragen we u ook om enkele demografische gegevens, zoals geslacht, leeftijd en burgerlijke staat. U mag deze vragen overslaan als u ze niet wilt beantwoorden. Het is niet mogelijk om u op basis van deze antwoorden te identificeren. Uw anonieme gegevens worden tien jaar bewaard op het netwerk van de RUG. Het onderzoek heeft voor u geen negatieve gevolgen. Zodra er voldoende data is verzameld kan er een korte samenvatting van de resultaten van het onderzoek (op groepsniveau) via e-mail naar u worden opgestuurd, mocht u hier interesse in hebben. Er zullen geen gegevens worden gedeeld. Alle informatie die wordt verzameld wordt vertrouwelijk behandeld en alleen gebruikt voor onderzoeksdoeleinden.

U wordt gevraagd om hierna aan te geven of u bereid bent deel te nemen aan het onderzoek. Als u daartoe bereid bent, kunt u beginnen met het invullen van de vragenlijsten. U kunt altijd vragen stellen over het onderzoek: nu, tijdens het onderzoek, en na afloop. Dit kan (bij voorkeur) door de persoon die u benaderd heeft te e-mailen, of een van de betrokken onderzoekers (d.p.h.barelds@rug.nl). Als u een kopie wilt van deze onderzoeksinformatie kunt u een screenshot of foto maken van deze informatie of een email sturen naar d.p.h.barelds@rug.nl. Bedankt dat u wilt deelnemen aan dit onderzoek!

Informed consent • Ik heb de informatie over het onderzoek gelezen. Ik heb genoeg gelegenheid gehad om er vragen over te stellen.

- Ik begrijp waar het onderzoek over gaat, wat er van me gevraagd wordt, welke gevolgen deelname kan hebben, hoe er met mijn gegevens wordt omgegaan, en wat mijn rechten als deelnemer zijn.
- Ik begrijp dat deelname aan het onderzoek vrijwillig is. Ik kies er zelf voor om mee te doen. Ik kan op elk moment stoppen met meedoen. Als ik stop, hoef ik niet uit te leggen waarom. Stoppen zal geen negatieve gevolgen voor mij hebben.
- Ik geef hieronder aan waartoe ik bereid ben.

Ja, ik ben bereid deel te nemen aan het onderzoek (1)

Nee, ik ben niet bereid deel te nemen aan het onderzoek (2)

Geslacht Wat is uw geslacht?

Man (1)

Vrouw (2)

Anders, namelijk (3) _____

Wil ik liever niet zeggen (4)

Leeftijd Wat is uw leeftijd? (vul een getal in, bijvoorbeeld 32)

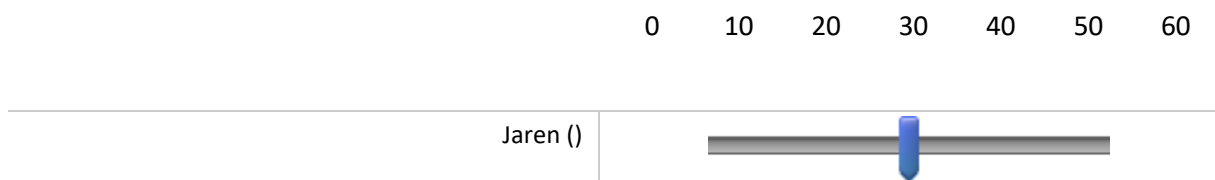
Relatie

Hoe zou u uw huidige relatie omschrijven?

- Getrouwd/geregistreerd partnerschap (1)
- Samenwonend (niet getrouwd of geregistreerd partnerschap) (2)
- In een serieuze relatie, maar niet getrouwd of samenwonend (3)
- In een relatie, maar (nog) niet heel serieus (4)
- Ik heb geen relatie (5)
- Anders, namelijk (6) _____

Geslachtspartner Wat is het geslacht van uw partner?

- Man (1)
- Vrouw (2)
- Anders, namelijk (3) _____
- Wil ik liever niet zeggen (4)

Relatieduur Hoeveel jaren heeft u een relatie met uw huidige partner? (schuif de balk naar de juiste positie)

Uitleg hechting Hieronder staan vier beschrijvingen (A t/m D) van hoe mensen zich kunnen voelen binnen relaties. Geef bij elke beschrijving aan in hoeverre deze op u van toepassing is.

Dismissing A

Ik kan me goed redden zonder nauwe emotionele banden. Het is voor mij erg belangrijk om onafhankelijk te zijn en het gevoel te hebben dat ik mijn partner niet per se nodig heb. Ik stel me niet afhankelijk op en heb ook liever niet dat mijn partner zich afhankelijk van mij opstelt.

- Helemaal niet op mij van toepassing1 (1)
- 2 (4)
- 3 (5)
- 4 (6)
- 5 (7)
- 6 (8)
- Sterk op mij van toepassing7 (9)
-

Preoccupied B

Ik zou het liefste al mijn gevoelens met mijn partner delen, maar ik merk vaak dat mijn partner meer

afstand houdt dan ik prettig vind. Persoonlijk en vertrouwelijk contact vind ik belangrijk en plezierig, maar ik vraag me soms af of mijn partner mij wel net zo waardeert als ik hem/haar waardeer.

- Helemaal niet op mij van toepassing1 (1)
- 2 (4)
- 3 (5)
- 4 (6)
- 5 (7)
- 6 (8)
- Sterk op mij van toepassing7 (9)
-

Fearful C

Ik geef mezelf niet gauw bloot aan mijn partner. Ik ben niet graag alleen, maar ik heb er ook moeite mee om mijn partner volledig te vertrouwen of me afhankelijk op te stellen. Ik ben bang om gekwetst te worden als ik te vertrouwelijk wordt met mijn partner.

- Helemaal niet op mij van toepassing1 (1)
- 2 (4)
- 3 (5)
- 4 (6)
- 5 (7)
- 6 (8)
- Sterk op mij van toepassing7 (9)
-

Secure D

Ik voel me op mijn gemak in mijn relatie. Ik vertrouw mijn partner en vind het prettig als hij/zij mij vertrouwt en op me rekt. Ik maak me geen zorgen over alleen zijn en ook niet over de vraag of mijn partner me wel of niet accepteert zoals ik ben.

- Helemaal niet op mij van toepassing1 (1)
- 2 (4)
- 3 (5)
- 4 (6)
- 5 (7)
- 6 (8)
- Sterk op mij van toepassing7 (9)

Hechtingkeuze Welke van de bovenstaande vier beschrijvingen (A t/m D) past het beste bij u?

- Beschrijving A (1)
- Beschrijving B (2)
- Beschrijving C (3)
- Beschrijving D (4)

Need satisfaction In dit onderdeel staan enkele stellingen die betrekking hebben op **uw huidige relatie**. Het is de bedoeling dat u per stelling aangeeft in hoeverre u het er mee eens bent. ***In de relatie met mijn partner...***

	Sterk mee oneens 1 (1)	Mee oneens 2 (2)	Een beetje mee oneens 3 (3)	Niet mee eens of oneens 4 (4)	Een beetje mee eens 5 (5)	Mee eens 6 (6)	Sterk mee eens 7 (7)
... voel ik mij vrij om te zijn wie ik ben. (1)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik mij een competent persoon. (2)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... heb ik het gevoel dat er van mij gehouden en om mij gegeven wordt. (3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik mij vaak niet goed genoeg of incompetent. (4)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... heb ik een stem in wat er gebeurt en kan ik mijn mening geven. (5)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik vaak veel afstand. (6)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik me zeer bekwaam en effectief (7)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik veel verbondenheid en intimiteit (8)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... voel ik mij gecontroleerd en onder druk gezet om mij op een bepaalde manier te gedragen (9)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

NRV De volgende stellingen gaan over de relatie met uw partner. Geef per stelling aan in hoeverre u het er mee eens bent.

	Sterk mee oneens 1 (1)	Mee oneens 2 (2)	Niet mee eens of oneens 3 (3)	Mee eens 4 (4)	Sterk mee eens 5 (5)
Als we meningsverschillen hebben, worden vaak oude wonden opgehaald. (1)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn partner en ik hebben dezelfde doelen in het leven. (33)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn partner en ik proberen elkaar door dik en dun te steunen. (34)	☐	☐	☐	☐	☐
Als mijn partner of ik met een probleem zit, vragen we elkaar om raad. (35)	☐	☐	☐	☐	☐
Soms denk ik dat ruziemaken het enige is dat we doen. (36)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn partner wil dat ik op belangrijke punten verander. (37)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn partner en ik vinden het belangrijk elkaar te tonen dat we van elkaar houden. (38)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn partner en ik proberen elkaar vaak onze eigen mening op te dringen. (39)	☐	☐	☐	☐	☐
Voorals wij samen zijn, heeft mijn partner kritiek op mij. (40)	☐	☐	☐	☐	☐
Mijn partner en ik praten vaak over persoonlijke dingen. (41)	☐	☐	☐	☐	☐

Mijn partner en ik
passen op
seksueel gebied
goed bij elkaar.
(42)

Ik ben tevreden
over ons
seksleven. (43)